
Право на Обществото на Информация

Принципи за Законодателно уреждане на
Свободата на Информация

СЕРИЯ “МЕЖДУНАРОДНИ СТАНДАРТИ”

СЪДЪРЖАНИЕ

Предговор	2
ПРЕДВАРИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ	3
ПРИНЦИП 1. МАКСИМАЛНА Откритост	4
ПРИНЦИП 2. ЗАДЪЛЖЕНИЕ ЗА ПУБЛИКУВАНЕ.....	5
ПРИНЦИП 3. РАЗВИВАНЕ НА ПРАКТИКА НА ОТКРИТОСТ НА УПРАВЛЕНИЕТО	6
ПРИНЦИП 4. ОГРАНИЧЕН ОБХВАТ НА ИЗКЛЮЧЕНИЯТА.....	8
ПРИНЦИП 5. ПРОЦЕДУРИ ЗА УЛЕСНЯВАНЕ НА ДОСТЪПА	9
ПРИНЦИП 6. ЦЕНА НА ИНФОРМАЦИЯТА.....	8
ПРИНЦИП 7. ОКРИТИ ЗАСЕДАНИЯ	11
ПРИНЦИП 8. РАЗКРИВАНЕТО ИМА ПРЕДИМСТВО	12
ПРИНЦИП 9. ЗАЩИТА НА СЛУЖИТЕЛИ РАЗГЛАСИЛИ ТАЙНА (Whistleblowers)	13

ПРЕДГОВОР

Информацията е кислородът за демокрацията. Ако хората не знаят какво се случва в тяхното общество, ако действията на този, който ги управлява са скрити, то тогава те не могат да вземат полагащото им се участие в делата на това общество. Но информацията е необходима не само на хората — тя е съществена част от доброто управление. Лошото правителство се нуждае от тайни, за да се задържи на власт. То позволява да процъфтят неефективността, прахосничеството и корупцията. Както Амартия Сен, носителят на Нобелова награда отбелязва, никога не е съществувал значителен масов глад в страна с демократична форма на управление и относително свободна преса. Информацията позволява на хората да изследват подробно действията на едно правителство и това е основа за информиран и истински дебат относно тези действия.

Повечето правителства обаче, предпочитат да пазят своите действия в тайна. На Суахили, една от думите за правителство означава “строга тайна”. Даже демократичните правителства вършат голяма част от своите задължения далеч от хорските очи. Правителствата винаги могат да намерят причини за поддържане на тайна — интереса на националната сигурност, обществения ред и широко дефинирания обществен интерес, са само някои от възможните примери. Твърде често правителствата третират официалната информация като тяхна собственост, а не като нещо, което те съхраняват и управляват от името на народа.

Ето защо “АРТИКЪЛ 19” изработи този набор от международни принципи — да формира стандарт, чрез който всеки може да оцени дали законите в неговата страна наистина предоставят достъп до информация от обществените институции. Те очертават ясно и точно пътищата, по които правителствата могат да постигнат максимална отвореност в съответствие с най-добрите международни стандарти и практики.

Принципите са важни като стандарти, но сами по себе си не са достатъчни. Те трябва да бъдат използвани — от ръководители на кампании, адвокати, избрани представители на народа и от служителите в обществени институции. Те трябва да се прилагат, като се отчитат специфичните особености на всяко общество, от хора, които разбират тяхната важност и искат прозрачност на управлението. Ние публикуваме тези принципи като принос за подобряване на управлението и отчетността, и за укрепване на демокрацията по целия свят.

ПРЕДВАРИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

Тези Принципи формулират стандарти за националните и международни законодателства и практики и дават реално действие на правото на свобода на информацията. Те са предназначени основно за приложение в едно национално законодателство за свобода на информацията или достъп до информация от обществени институции, но са еднакво приложими и за информация, съхранявана от международни правителствени институции, такива като Обединените нации и Европейската Общност.

Принципите се основават на международното и регионално право и стандарти, на развитата държавна практика (както е отразена, *inter alia*, в националните закони и решенията на националните съдилища) и общите принципи на правото, признати от общността на народите. Те са продукт на един дълъг процес на изучаване, анализиране и консултации проведени от “АРТИКЪЛ 19” и са резултат на богатия опит и съвместна работа с организации в много страни по света.

ПРИНЦИП 1. МАКСИМАЛНА ОТКРИТОСТ

Законодателството за свобода на информацията трябва да се ръководи от принципа на максимална откритост

Принципът на максимална откритост се основава на презумпцията, че цялата информация, съхранявана от обществените институции трябва да бъде обект на предоставяне, и че тази презумпция може да бъде оборена само при строго ограничени обстоятелства (Виж Принцип 4). Този принцип е залегнал в основата на самото понятие за свобода на информацията и трябва да бъде заложен в Конституцията, за да бъде ясно, че достъпа до обществена информация е основно право. Първостепенна цел на законодателството трябва да бъде прилагането на максималната откритост в практиката.

Обществените институции имат задължение да разкриват информация и всеки член на обществото има съответно, правото да получава информация. Всеки, който се намира на територията на страната трябва да има възможността да

ползва това право. Упражняването на това право не трябва да изисква от гражданина да демонстрира определен интерес към информацията. Когато една обществена институция търси да откаже достъп до информация, тя трябва да носи тежестта да доказва правотата си на всяка инстанция по реда на обжалване. С други думи, обществената институция трябва да покаже, че информацията, която отказва да предостави, попада в кръга на ограничения режим от изключения, изчерпателно изброен по-долу.

Определения

Както “информация” така и “обществени институции” трябва да бъдат широко дефинирани.

“Информация” включва всички записи притежавани от обществени институции, без оглед материалния носител, на който се съхранява информацията (документи, запис на лента, електронен запис и т.н.), нейния източник (независимо дали е създадена от обществена институция или друг вид орган) и датата на нейното създаване. Законодателството трябва да се прилага и по отношение на записи, които са засекретени, подлагайки ги на еднаква проверка както всички останали записи.

За целите на предоставянето на информация, определението “обществена институция” трябва да бъде съсредоточено върху характера на осигуряваните услуги, а не върху формалното наименование на институцията. В този смисъл то трябва да включва всички поделения и нива на правителството, включително органите на местно самоуправление, изборни органи, органи, които действат по силата на овластяване от закон, национализирани предприятия и държавни търговски дружества, не-ведомствени органи или *quangos*, юридически лица и частни лица, които изпълняват обществени функции (като поддържане на пътища или управляване на железопътни линии). Трябва да бъдат включени и частните лица притежаващи информация, чрез чието разкриване ще намалее риска от увреждане на важен обществен интерес, като опазване на околната среда и здравето. Междумедомствените организации също трябва да бъдат обект на правния режим за свобода на информацията, основан на Принципите изложени в този документ.

Унищожаване на записи

За да се защити съхранението и достъпа до записи, законът трябва да постановява, че възпрепятстването на достъпа, или умишленото унищожаване на записи е криминално престъпление. Законът трябва да постановява и минимум стандарти за поддържането и запазването на записи от обществените институции. Такива институции трябва да бъдат задължени да отделят необходимите средства и усилия, за да осигурят в достатъчна степен съхранението на записите. Освен това, за да се предотврати всякакъв опит за подправяне или някаква друга промяна на записите, задължението за предоставяне трябва да се прилага по отношение на самите записи, а не само на информацията, която те съдържат.

ПРИНЦИП 2. ЗАДЪЛЖЕНИЕ ЗА ПУБЛИКУВАНЕ

Обществените институции трябва да бъдат задължени да публикуват важна информация

Свободата на информация означава, не само че обществените институции приемат заявления за информация, но и че публикуват и разпространяват документи от значителен обществен интерес. Това правило е обект само на разумни ограничения с оглед на наличните средства и възможности. Коя информация трябва да се публикува ще зависи от отговорната за това обществена институция. Законът трябва да постановява както общите задължения за публикуване, така и основните категории информация, която трябва да се публикува.

Обществените институции трябва, като минимум, да имат задължението да публикуват следните категории информация:

- текуща информация за това как действа една обществена институция, включително разходи, цели, одитиран отчет¹, стандарти, постижения и т.н., особено когато институцията осигурява преки услуги на населението;
- информация за всякакви заявления и жалби или други преки действия, които човек може да предприеме спрямо обществена институция;
- указания за процедурните правила по които членовете на обществото може да участват във формирането на политиката или законодателния процес;
- видовете информация, които институцията съхранява и формата, в която я съхранява; и
- съдържанието на всяко решение или стратегия, засягащи обществото, заедно с мотивите за решението и допълнителни материали, които са били от значение за формулиране на решението.

ПРИНЦИП 3. РАЗВИВАНЕ НА ПРАКТИКА НА ОТКРИТОСТ НА УПРАВЛЕНИЕТО

Обществените институции трябва активно да развиват практика на откритост на управлението

Информирането на обществото за неговите права и развиване на културата на откритост на управлението са от съществено значение за постигане целите на законодателството за свобода на информацията. Опитът в различни страни показва, че обществените институции, които не изпълняват своите задължения, могат да подкопаят даже най-прогресивното законодателство. Ето защо, усилията за развиване на практиката на откритост на управлението, е съществен компонент от правния режим за свобода на информацията. В тази област, конкретните действия ще варират в зависимост от конкретната държава. От значение ще са фактори като начин на организиране на обществените институции, основни ограничения на свободното разкриване на информация, ниво на образованост и степен на осведоменост на обществото. Законът трябва да изисква да бъдат отделени подходящи ресурси и внимание на въпроса за популяризиране на целите на законодателството.

---

¹ В развитите демократични държави одитът на финансовата дейност на обществените институции е задължителен (бел. прев.)

Обучение на обществото

Като минимум, законът трябва да предоставя възможност за обучение на обществото и разпространение

на информацията съгласно правото на достъп до информация, обхваща от информация, която е предоставена и начинът по който тези права могат да бъдат упражнявани. В страни, където разпространението на вестници или нивото на образование са ниски, предаванията по радиото и телевизията са много важно средство за такова разпространение и обучение. Където е уместно трябва да се използват творчески алтернативи като градски събрания или пътуващи филмови прожекции. Най-добрият вариант е такива дейности да бъдат предприемани както от отделни обществени институции, така и от специално създадени и финансирани по подходящ начин институции — например органът, който осъществява контрол при отказ на информация или друг орган, създаден специално за тази цел.

Преодоляване на културата на секретност

Законът трябва да осигурява множество от механизми за справяне с проблема на културата на секретност в управлението. Те трябва да включват изискване към обществените институции да осигуряват на своите служители обученията относно свободата на информацията. Такива обученията трябва да включват важността и приложното поле на свободата на информацията, процедурни механизми за достъп до информацията, как да се поддържа и предоставя експедитивен достъп до записи, обхват на защитата на служители разгласили тайна (whistleblowers), и какъв вид информацията институцията е длъжна да публикува.

Органът, отговарящ за общественото обучение, трябва да играе и активна роля в развиването на практиката на откритост в управлението. Могат да се използват редица инициативи за стимулиране на обществените институции, които изпълняват добре своите задължения, кампании относно проблемите на тайната и комуникациите, кампании за насърчаване на институции, които подобряват своята работа. От друга страна, засекретени институции могат да бъдат подлагани на критика. Друга възможност за постигане на откритост в работата на правителството е изготвянето на годишни доклади пред парламента и/или парламентарни комисии по важни проблеми и постижения, които могат да включват също така предприетите мерки за подобряване на обществения достъп до информацията, всички оставащи пречки пред свободния поток от информацията, които са били установени и мерките, които ще се предприемат през следващата година.

Обществените институции трябва да бъдат насърчавани да възприемат международните правила за достъп и откритост.

ПРИНЦИП 4. ОГРАНИЧЕН ОБХВАТ НА ИЗКЛЮЧЕНИЯТА

Изключенията трябва да бъдат ясно и тясно определени и да бъдат обект на строга проверка за “вреда” и “обществен интерес”

Всички индивидуални заявления за информация от обществени институции трябва да бъдат удовлетворявани, освен ако обществената институция не покаже, че информацията попада в обхвата на ограничения режим на изключения. Всеки отказ за разкриване на информация е необоснован, освен ако обществената институция не покаже, че тази информация може да бъде подложена на проверка състояща се от три части:

Проверка състояща се от три части:

- информацията се отнася до с легитимна цел посочена в закон;
- разкриването ѝ заплашва да причини съществена вреда на тази цел; и
- вредата по отношение на целта трябва да бъде по-голяма от интереса на обществото да получи информацията

Нито една обществена институция не трябва да бъде напълно изключена от полето на действие на закона, дори ако мнозинството от неговите функции попадат в обхвата на изключенията. Това се прилага към всички сфери на държавната власт (изпълнителната, законодателната и съдебната власт) както и към всички сфери на изпълнителната власт (включително сфери като сигурността и отбраната). Непредоставянето на информация трябва да бъде оправдано за всеки един отделен случай.

Ограничения, чиято цел е да защитят правителството от компрометиране или узнаване на негови погрешни действия не могат да бъдат оправдани по никакъв начин.

Легитимни цели оправдаващи изключенията

В закона трябва да бъде включен пълен списък на легитимните цели, които могат да оправдаят отказа за предоставяне на информация. Този списък трябва да включва само интереси, които представляват легитимни основания за отказ да се предостави документ. Те трябва да бъдат ограничени до въпроси като борба с престъпността, лични данни, национална сигурност, търговска и друга конфиденциалност, обществена или лична безопасност, процеса на вземане на решения от правителството.

Изключенията трябва да бъдат тясно формулирани, за да се избегне включването на записи, които не вредят на легитимния интерес. Те трябва да бъдат основани по скоро на съдържанието, отколкото на вида на документа. За да отговарят на този стандарт изключенията трябва да бъдат, където е уместно, времево ограничени. Например, основанието за засекретяване на информацията, възоснова на националната сигурност, е редно да отпадне, след като отпадне конкретната заплаха за националната сигурност.

Отказите трябва да отговарят проверката за значителна вреда

Не е достатъчно една информация просто да попада в обхвата на легитимна цел, посочена в закон, за да бъде отказан достъп до нея. Обществените институции трябва да покажат, че разкриването на информацията ще причини съществена вреда на тази легитимна цел. В някои случаи разкриването може както да помогне така и да навреди на целта. Например, разкриването на корупция при военните може на пръв поглед да отслаби националната отбрана, но всъщност, след време, то може да помогне да се отстрани корупцията и по този начин да укрепи мощта на военните сили. За да е законен в такива случаи отказът на информация, трябва нейното разкриване да причинява значителната вреда на целта и никакъв друг резултат.

Надделяващ обществен интерес

Дори ако може да се покаже, че разкриването на информация би причинило значителна вреда на една легитимна цел, информацията трябва да бъде разкрита, ако ползата от това разкриване надвишава вредата. Например, определена информация може да бъде с частен характер, но същевременно да разкрива корупция на високо правителствено ниво. В такива случаи, вредата за обществената институция трябва да бъде претеглена срещу обществения интерес информацията да стане публично достояние. Когато общественият интерес е по-значителен от вредата, законът трябва да предвижда предоставяне на информацията.

ПРИНЦИП 5. ПРОЦЕДУРИ ЗА УЛЕСНЯВАНЕ НА ДОСТЪПА

Заявленията за информация трябва да бъдат обработвани бързо и справедливо с възможност за контрол на всеки отказ от независим орган

Процесът на взимане на решение по заявление за информация трябва да бъде разделен на три различни нива: в обществената институция; обжалване пред независим административен орган; обжалване пред съд. Където е необходимо, трябва да се предоставят допълнителни условия, за да се осигури пълен достъп до информация за определени групи хора, например тези, които не могат да четат или пишат, тези, които не знаят езика, на който се съхранява записът, или тези, които са с физически увреждания като слепота.

От всички обществени институции трябва да се изисква да организират открита, достъпна вътрешна система за гарантиране на правото на гражданите да получават информация. Институциите трябва да определят служител, който да е отговорен за обработването на заявления за информация.

Трябва да се изисква от обществените институции да помагат на търсещите информация, чиито заявления се отнасят до вече публикувана информация или са неясни, изключително широкообхватни и се нуждаят от преформулиране. От друга страна, обществените институции трябва да имат възможност да отхвърлят несериозни или досадни заявления. Обществените институции не трябва да бъдат задължавани да осигуряват на гражданите информация, която се съдържа в публикацията. В такива случаи институцията трябва да насочва търсещия информация към източника на публикацията.

Законът трябва да предвижда точно определени срокове за обработка на заявлението и да изисква всеки отказ да бъде придружаван от съответните мотиви.

Жалби

Трябва да се осигури възможност за жалба по административен ред до определен по-горестоящ орган, в рамките на една обществена институция, който може да преразгледа първоначалното решение.

Във всички случаи, законът трябва да осигурява на лицата право на жалба до независим административен орган при отказ на обществена институция да предостави информация. Това може да бъде или вече съществуваща институция, като Омбудсман или Комисия по човешки права, или специално създадена за тази цел орган. Във всички случаи, органът трябва да отговаря на определени изисквания и да има точно определени правомощия. Неговата независимост трябва да бъде гарантирана както по отношение на дейността му, така и по отношение на начина, по който председателят и/или управителния съвет е/се избират.

Избирането на подобна институция трябва да се извършва от представителни органи, като парламентарни комисии, включващи всички представени партии. Процесът трябва да бъде открит и да позволява обществен достъп, до взимането на решения или най-малко — участие в номиниране на кандидатите. Изискванията към членовете на такъв орган трябва да бъдат: строги стандарти за професионализъм, независимост и компетентност, липса на конфликт на интереси.

Процедурата, по която административният орган обработва жалбите по откази на информация, трябва да бъде бърза и възможно най-евтина. Това ще даде възможност на всички членове на обществото да имат достъп до тази процедура и ще гарантира, на първо място, че едно прекомерно забавяне няма да обезсмисли получаването на поисканата информация.

На административния орган трябва да бъдат предоставени правомощия да извършва проверки по всяка жалба, включително да призовава свидетели и още по важно, да изисква от обществената институция всякакви материали и да ги разглежда в *закрито заседание*, когато това е необходимо и оправдано.

По отношение на решението, което взема в резултат на едно такова разследване, административния орган трябва да има правомощията да отхвърли жалбата, да задължи обществената институция да предостави информацията, да определи размера на таксата за предоставената информация, да постанови наказание глоба при неправомерно поведение на обществени институции и/или да присъди разноски по производството в тежест на обществените институции.

Административният орган трябва да има също така и правомощието да се позове на съдебна практика, относно престъпно препятстване на достъпа до записи или унищожаване.

Както заявителят така и обществената институция трябва да имат възможността да подадат жалба в съда срещу решението на административния орган. По такива

жалби съдът трябва да има правомощия да разгледа случая по същество, а не да се ограничи до въпроса дали административният орган е действал разумно. Това ще гарантира необходимото внимание за разрешаване на тези трудни въпроси и правилния подход към проблемите на свобода на изразяване.

ПРИНЦИП 6. ЦЕНА НА ИНФОРМАЦИЯТА

Гражданите не трябва да бъдат възпирани да подават заявления за информация от прекалено високата им цена

Цената за получаване на достъп до информация, съхранявана от обществени институции, не трябва да бъде толкова висока, че да възпира потенциалните желаещи да я получат. Трябва да се има в предвид, че самата същност на закона за свобода на информацията е да провъзгласи принципа на открит достъп до информация. Отдавна е установено, че дългосрочните ползи от такава откритост далеч превишават направените разходи. Във всеки случай, опитът в редица страни показва, че събраните суми за достъп до информация, не компенсират разходите по гарантиране на свободата на информацията.

По света се използват различни системи, които показват, че разходите по заявленията за достъп до информация не пречат на упражняването на правото за свобода на информация. В някои ведомства се използва двустепенна система на плащане, включваща такса за заявлението, плюс отделна такса в зависимост от действителните разходи по предоставяне на информацията. Последната трябва да бъде премахната или значително намалена за заявления за достъп до лична информация или заявления в името на обществен интерес (което трябва да се предполага, когато информацията се иска с цел публикация). В някои институции се налагат високи такси по заявленията за информация с търговска цел, за да се субсидират заявления за информация от обществен интерес.

ПРИНЦИП 7. ОТКРИТИ ЗАСЕДАНИЯ

Заседанията на обществените институции трябва да бъдат открити за обществеността

Свободата на информация включва правото на обществото да бъде информирано за това какво прави правителството от негово име и да участва в процеса на вземане на решения. Ето защо, законодателството, уреждащо свободата на информация, трябва да се основава на презумпцията, че всички заседания на управляващи органи са открити за обществеността.

“Управление” в този контекст е упражняването на властта за взимане на решения, така че органи, които имат просто консултативни функции, не трябва да бъдат включвани в понятието. Политически комитети — заседания на членове на една и съща политическа партия — не се считат за управляващи органи.

От друга страна, заседанията на избираеми органи и техните комисии, управителни съвети с функции по планиране и регионално развитие, съвети на

обществени и училищни настоятелства, държавни агенции за икономическо развитие, трябва да бъдат включени.

“Заседания” в този контекст се отнася главно до официалните събрания, и по-точно до официално свикани събрания от обществена институция с цел ръководство на обществените дела. Изискванията за кворум и прилагането на процедурни правила са фактори, които показват, че заседанието е официално.

Оповестяването на заседанията е задължително условие, за да може обществеността да участва реално. Законът трябва да изисква известието за заседанието да бъде оповестено предварително, за да позволи присъствие на него.

Заседанията могат да бъдат закрити, но само в съгласие с установени процедури и когато съществуват достатъчни основания за това. Всяко решение да бъде ограничен достъпът до заседания трябва да бъде взето публично. Основанията за закритост на заседанията са по-обширни от списъка с изключения от правилото за предоставяне на информация, но не са неограничени. Поради следните основания заседанията могат да бъдат закрити:: общественото здраве и сигурност, опазване на обществения ред или предварително разследване, отношения работници — работодатели, разглеждане на въпроси свързани с лична неприкосновеност, търговски въпроси и национална сигурност.

ПРИНЦИП 8. РАЗКРИВАНЕТО ИМА ПРЕДИМСТВО

Законали, които са несъобразени с принципа на максимално разкриване трябва да бъдат изменени или отменени

Законът за свобода на информацията трябва да изисква останалото законодателство да бъде приведено, доколкото е възможно, в съответствие с неговите норми. Когато това е невъзможно, законодателството третиращо съхраняваната от обществените институции информация, трябва да бъде подчинено поне на принципите, залегнали в основата на законодателството за свобода на информацията.

Правният режим на изключенията, включени в законодателството за свобода на информацията, трябва да бъде изчерпателен. Не трябва да бъде допускано други закони да го разширяват. В частност, законите за тайната не трябва да обявяват за незаконни действията на служителите по предоставяне на информация, която са задължени да оповестяват според закона за свобода на информацията.

За дългосрочен период, трябва да бъде поет ангажимент да се приведат всички закони, имащи отношение към информацията, в съответствие с принципите, залегнали в закона за свобода на информацията.

В допълнение, служителите трябва да се защитават от санкции, ако разумно и добросъвестно предоставят информация, поискана със заявление за достъп до информация, дори ако в последствие се окаже, че информацията не подлежи на предоставяне. В противен случай, културата на секретност, която съществува в много от институциите на управлението, ще продължи да се поддържа, тъй като служителите ще подхождат изключително предпазливо към заявленията за информация, за да избегнат всякаква опасност от санкция.

ПРИНЦИП 9. ЗАЩИТА НА СЛУЖИТЕЛИ РАЗГЛАСИЛИ ТАЙНА (Whistleblowers)

Служители, които разгласяват информация за погрешни действия на обществени институции, трябва да бъдат защитени

Служителите трябва да бъдат защитени от всякакви закони, административни или дисциплинарни санкции за съобщаване на информация за погрешни действия на обществени институции.

“Погрешни действия” в настоящия контекст включва извършване на престъпление, неспособност за изпълнение на законово задължение, съдебна грешка, корупция или непочтеност или лошо управление на обществена институция. Понятието включва също сериозна заплаха за здравето, безопасността или околната среда, независимо дали е свързана или не с индивидуално погрешно действие. Служителите разгласили тайна, трябва да се ползват от защита, когато действат добросъвестно и със съзнанието, че информацията е вярна по своето съдържание и разкрива доказателства за погрешно действие. Такава защита трябва да се прилага, дори когато разкриването е в противоречие със законово или служебно задължение.

В някои страни защитата на служители, разгласили тайна, е свързана с условие да се съобщи информацията на определени лица или надзорни органи. Когато общественият интерес го изисква, трябва да се предостави защита и в контекста на разкриване на тайната на други лица или дори на медиите.

“Обществен интерес” в настоящия контекст включва ситуации, в които ползата от разкриването надвишава вредата, или когато разгласяването на информация е необходимо условие за защита на важен интерес. Това трябва да се има предвид, например, в ситуации когато служителите разгласили тайна се нуждаят от защита срещу отмъщение, когато проблемът не може да се разреши чрез официални механизми, когато съществува изключително сериозна причина за разгласяване на информацията — например непосредствена опасност за общественото здраве и сигурност, или когато съществува риск, че доказателства за неправомерни действия ще бъдат в укрити или унищожени.